

Na rokovanie vlády SR
Dňa 29. mája 2019
K materiálu č. 13866/2019
K bodu č. 27

S T A N O V I S K O

k návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony - nové znenie

I.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá podpredseda vlády a minister životného prostredia Slovenskej republiky László Sólymos ako iniciatívny materiál.

II.

Účelom návrhu zákona je zabezpečiť účinnejšie uplatňovanie záujmov ochrany prírody a krajiny predovšetkým v chránených územiach prostredníctvom zavedenia nových alebo zmenou existujúcich právnych nástrojov ustanovených v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov tak, aby tieto územia plnili svoj účel v súlade s cieľmi ich ochrany zadefinovanými v zákone a dokumentácii ochrany prírody a krajiny. Uvedené sa týka predovšetkým národných parkov, ktoré podľa zákona predstavujú územia, kde je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. Návrhom zákona sa tiež sleduje zabezpečenie náležitej transpozície a uplatňovania smerníc Európskej únie v oblasti ochrany prírody, predovšetkým ustanovení čl. 6 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“), ktorý tvorí základný právny rámec ochrany území európskej sústavy chránených území Natura 2000, ako aj čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení.

Účinné uplatňovanie záujmov ochrany prírody a krajiny závisí od vytvorenia vhodných legislatívnych podmienok. Platný zákon v súčasnosti neumožňuje v náležitej miere zabezpečiť ochranu chránených území, osobitne národných parkov, ktoré predstavujú najvýznamnejšie prírodné dedičstvo štátu, pred ich poškodzovaním a ničením. Uvedený problém sa prejavil v súvislosti s veľkoplošnými výrubmi v lesoch národných parkov, ktoré boli realizované predovšetkým z titulu predchádzania a zabránenia šírenia a premnoženia škodlivých činiteľov, a ktorých výsledkom sú rozsiahle holiny. Len v Národnom parku Nízke Tatry v dôsledku ťažby, resp. odstraňovaniu následkov kalamít zaniklo od roku 2004 viac ako 70 km² starých lesov. V prípade Národného parku Nízke Tatry bol výskyt kalamít najmä

v území s tretím stupňom ochrany, kde ťažba dreva podľa platného zákona nie je zakázaná ani inak obmedzená. V mnohých prípadoch tak došlo k poškodeniu alebo zničeniu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. V súvislosti s poškodzovaním biotopov hlucháňa hôrneho v dôsledku realizácie náhodnej ťažby predovšetkým v národných parkoch, ktoré tvoria jadrovú zónu tohto druhu na území Slovenska, začala Európska komisia voči Slovenskej republike konanie vo veci porušenia smerníc Európskej únie - smernice o ochrane biotopov a smernice o ochrane vtáctva. V prípade, že Slovenská republika neprijme potrebné opatrenia na ochranu lokalít európskej sústavy chránených území, toto konanie môže v krátkom čase viesť k podaniu žaloby na Európsky súdny dvor.

Okrem ustanovenia podmienok územnej ochrany, ktoré by mali zabrániť tomu, aby sa v chránených územiach realizovali činnosti s negatívnym vplyvom na predmet a ciele ich ochrany, je potrebné vytvoriť podmienky pre efektívnu správu a manažment chránených území tak, aby sa mohli realizovať opatrenia ochrany prírody a krajiny v súlade s cieľmi ochrany týchto území umožňujúc ich využívanie verejnosťou prostredníctvom tzv. mäkkých foriem turizmu a podporovať tak rozvoj regiónov, pre ktoré existencia chránených území predstavuje významný prínos do budúcnosti.

Návrhom zákona sa spolu s uplatnením zonácie národných parkov umožní, aby hospodárenie v lesných biotopoch bolo vykonávané výlučne takým spôsobom, ktorý pomôže zachovať a podporovať ich prirodzené ekologické funkcie, a nedochádzalo vo vlastnom území národných parkov k devastáčnym zásahom a procesom. Zabezpečia sa tak aj povinnosti Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie v zmysle smernice o ochrane biotopov a smernice o ochrane vtáctva na zachovanie resp. dosiahnutie priaznivého stavu predmetov ochrany území európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Do zákona č. 543/2002 Z. z. sú transponované právne záväzné akty EÚ, konkrétne smernica 92/43/EHS v platnom znení a smernica 2009/147/ES v platnom znení. Predložený návrh zákona vo svojich ustanoveniach reflektuje na konania Európskej komisie, ktoré boli začaté kvôli nesprávnej a nedostatočnej transpozícii týchto smerníc.

Ide o nesprávnu transpozíciu smernice 92/43/ES v platnom znení a smernice 2009/147/ES v platnom znení, týkajúce sa neplnenia povinností podľa čl. 6 ods. 2 a 3, v spojení s čl. 7 smernice 92/43/ES v platnom znení, kedy Európska komisia vydala dňa 25.01. 2019 odôvodnené stanovisko, porušenie č. 2018/4076. Ďalej vo veci nedostatočnej transpozície smernice 92/43/ES v platnom znení, týkajúce sa vykonávania čl. 3 ods. 2 a čl. 4 ods. 1 smernice 92/43/ES v platnom znení, Európska komisia vydala dňa 25. 07. 2016 formálne oznámenie, porušenie č. 2016/2091. Rovnako kvôli nedostatočnej transpozícii smernice 92/43/ES v platnom znení, týkajúce sa čl. 6 ods. 2 a 3 smernice 92/43/ES v platnom znení, Európska komisia vydala dňa 27. 11. 2014 formálne oznámenie, porušenie č. 2014/4190.

Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov uvádza, že návrh zákona má pozitívne vplyvy na životné prostredie a na informatizáciu spoločnosti, pozitívne a negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie a na služby verejnej správy pre občana a negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona nemá sociálne vplyvy a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Predkladateľ deklaruje súlad návrhu zákona s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými

všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a právnymi predpismi Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona sa podľa vyhlásenia predkladateľa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá bez rozporov.

III.

Návrh zákona prerokovala Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 28. mája 2019 a odporučila ho vláde Slovenskej republiky schváliť po zapracovaní jej pripomienok a odporúčaní.

IV.

Sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády Slovenskej republiky po posúdení upraveného znenia návrhu zákona konštatuje, že pripomienky Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky **(50 pripomienok)** boli zapracované a odporúča vláde Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony **schváliť v predloženom znení**.

V Bratislave 29. mája 2019